UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Primam Infortiati Partem

Bartolus

Lvgdvni, 1567

Bonorum poffessione secundum tabulas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96147

Visual Library

ſic de iure pretorio. Nam per Carb. pretor ſibi ſubuenit: ſed hic
nō poteſt admitti. niſi per querelam, ꝛ ſic de iure ciuili. vnde pre-
tor non ſubuenit ſibi, niſi prius intentata querela. ¶ Ultimo hic
nota. ꝙ intereſt mea pronunciari me fratrem propter heredita-
tem fratris, ꝛ ſic not. ad id quod dixi de actionibus preiudiciali-
bus, quia poſſum me petere pronunciari fratrem, vt dixi ſ. de
vent. in poſ. mitten. l. vbicunqꝫ. §. j.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Cum ſine. Limita vt per Bal. in l. j. C. eod.

LEX XII.

Criptus Nota caſum, in quo hereditas non adita tranſmittitur: quod dic plene in l. ventre. de acquiren. here

LEX XIII.

Itia. Dic plene de materia huius legis, vt ſ. eod. l. prima in fine.

LEX XIIII.

Ueritur. Quero quid in poſſeſſionibus vacātibus? Puto. ꝙ debeat interim mitti in poſſeſſionem, ſi paratus eſt ſatiſdare, vt ſic poſſeſſoris partibus fungeretur, vt ſupra eodem l. ꝙ de bonis. §. fin.

LEX XVI.

1 ☞ Miſſus ex Carboniano an poſſit agere.

Ed ſicuti. Opp. quod miſſus ex Carb. non
poſſit res vendicare, vt ſ. eo. l. iij.
§. miſſum. Dicit gl. quod ibi agebat contra principa-
lem aduerſarium: hic contra alios debitores. ꝛ eſt bo-
na, ꝛ ipſam approbant docto. in l. adite. in iij. opp. C. de ordi. iud.
Uel dicit gl. hic ſatiſdedit, ideo agit contra particulares poſſeſſo
res, tanquam curator datus bonis, ꝛ eſt vera, ꝛ iſtam opinio. te-
1 net Cyn. C. eodem. l. j. De hoc† an miſſus ex Carbo. poſſit agere,
habetis in l. prima. in principi. ſ. eod. ꝛ l. iij. §. miſſum. ꝛ l. ideo. ꝛ C.
de ordi. iudic. l. prima. in vj. queſtio. ꝛ C. eodem, l. j. ꝛ ſ. de inofficio.
teſtamen. l. qui de inofficioſo. ¶ Et ideo pro declaratione omniū
iſtorum reaſſume. Aut quis incipit agere antequam ſibi ſtatus
queſtio moueretur, ꝛ tunc poſtquam queſtio ſtatus incipit ſibi
moueri, poteſt omiſſa prima queſtione Carb. bon. poſſeſ. petere. ꝛ
quod differatur queſtio ſtatus in tempus pubertatis, non di-
ſtincto, an prius agebat petitorio, vel poſſeſſorio, vt ſ. eod. l. j. in
prin. licet gl. aliter ibi dicat. Ita debet intelligi l. iij. §. parui. ꝛ §.
pen. ſ. eo. ſecundum lect. quam dedi ibi. Aut vult agere poſt pe-
titam bo. poſ. ꝛ tunc aut agit contra principalem aduerſariū aut
contra alios particulares debitores, vel poſſeſſores. Primo caſu
aut agit poſſeſſorio, ꝛ poteſt, vt ſ. eo. l. iij. §. miſſuꝫ. ꝛ d. §. parui. ea.
l. ſecundum lect. glo. Aut agit petitorio, ꝛ tunc ſi quidem vult a-
gere tanquam Carbo. poſſeſſor, vt illa ſummaria probatio, que
fuit habita in Carbo. ſibi proſit in hoc iudicio. ꝛ non poteſt. d. l.
iij. §. miſſum. Si vero vult agere directa petitione hereditatis, ꝛ
probare ſe filium, tunc poteſt, dicto §. miſſum. Si vero vult agere
contra alios debitores, ſeu particulares ſucceſſores, tunc aut nō
ſatiſdedit, ꝛ non poteſt, vt hic a contrario ſenſu, ꝛ l. ſed ꝛ ſi is. §. j. ſ.
eo. Aut ſatiſdedit, ꝛ tunc aut vult agere tanquam heres, ꝛ non
poteſt, ne fiat preiudicium petitioni hereditatis, d. §. miſſum. ꝛ l.
ſi quis libertatem. ſ. de pet. here. Aut vult agere tanquam cura-
tor datus bonis ex vigore ſatiſdationis, ꝛ poteſt, vt hic ſecūdum
vnam lect. d. l. ſed ꝛ ſi is. §. j. ꝛ ij. ꝛ iij. ſ. eod.

TITVLVS XI.

De bonorum poſſeſſ. ſecundum tabu.

¶ **Dictum eſt** De bo. poſ. contra tab. verum quia eſt alia bonorum poſſeſſio, que vocatur ſecundum tabu. que non habet locum donec poteſt intentari contra tabu. vt j. eo. l. ij. in prin. ꝛ §. j. ideo poſt titulum de bo. no. poſ. contra tabu. ſequitur de bo. poſ. ſecundum tabu. Querit gloſ. quare C. primo poſuit bo. poſ. ſecundum tab. ꝛ hic poſt poſuit. Dic vt hic in gloſſ.

LEX I.

1 ☞ Inſtrumentū publicum poteſt ſcribi in chartis de papyro.
2 Inſtrumentum ſcriptum in tabulis de ligno probat.
3 Scripture antique in lapidibus probant, quando fuerunt ſcripte de partium voluntate.

Abulas. Quero vtrum ſit differentia,
quibus verbis quis vtatur?
Si. ꝙ non. ꝛ bene, l. hac conſultiſſima. in fin. ꝛ l.
a quoniam. C. de teſta. Item dicitur hic, ꝙ non re-
fert in qua materia hoc fiat. Quero quid[a] ſi ſcri-
batur in tabula de ere? Reſpon. ſufficit, etiam ſi
in lapide ſcribatur. Quero, quid ſi in terra ſcribatur? Reſpon. ſi
1 ſigillari poteſt, ſufficit. ¶ Ex hac† lege extra gl. not. ꝙ inſtrumē-
b tum publicum poteſt publicari in chartis de papyro, [b]vt hic,
dum dicit, chartis, quia charte dicūtur de papyro, vt ſ. de leg. iij.
l. librorum. ꝛ extra. de confir. vti. vel inuti. c. cum dilecta. ꝛ in Spe.
de inſtru. edi. §. poſtremo. ver. item quod eſt ſcriptum. Secundo
2 nota, ꝙ† ſi in tabulis de ligno ſcribantur inſtrumenta publica,
eandem fidem portant, ſicut ſi in chartis ſcriberentur, vt hic, dū
dicit, ſiue linee ſint. Pro hoc ſ. commo. l. in commodato. §. ergo ſi
pupilla. ꝛ hoc ibi tangitur per Guliel. de Cug. ¶ Ultimo ex que
ſtionibus gloſ. que dicunt, ꝙ poſſunt ſcribi in terra, vel lapidi-
3 bus: facit in arg. † ad queſtionem, ꝙ ſcripturis antiquis factis in
lapidibus debeat credi: ꝛ hoc eſt verum, ſi fuit ſcriptum de par-
tium voluntate. Pro hoc eſt text. ꝛ glo. C. de relig. l. monumento-
rum. in fin. Pro hoc quod not. in Spec. de proba. §. nunc viden-
dum. verſic. ix.

ADDITIONES.

a POMA. ¶ Quero quid. Et vide gloſ. in l. qui tabulas. ff. de fur.
ꝛ ibi Bart. text in c. cum dilecta. de reſcri. ꝛ ibi Abbas.
b ALEX. ¶ De papyro. Circa inſtrumentum publicum in pa-
pyro. facit ad id quod in l. Sempronius proculo. de leg. ij. ꝛ adde
Bar. in l. in commodato. §. ſicut. in fin. commo.

1 ☞ Teſtamenta duo eodem die confecta ſi producuntur, nec ap
paret de prioritate vel poſterioritate, cui debeat ſtari.
2 Teſtes ſi duo deponunt quod Titius occidit Seium, alij duo
quod Sempronius occidit Seium, an ambo punientur.

a **§. Non autem.** [a]Opp. de l. quod dicitur. ſ. de teſt.
mili. vbi ſolus curſus anni irritat
tabulas. Solu. Speciale ibi in milite. Item opp. C. de teſt. l. ſanci
mus. vbi curſus decennij mutat teſtamentum. Sol. Ibi fuit cur-
ſus decennij cum reuocatione facta, licet minus ſolēniter: ſed hic
1 nulla fuit reuocatio. ¶ Querit† gl. [b]quid ſi producūtur duo teſta
b menta eodem die confecta, nec apparet qđ prius, ꝛ qđ poſterius,
* querit cui debeat ſtari? *Gl. not. hic plene. ꝛ C. de edic. diui. Adr.
t. l. l. fi. ꝛ Rof. ponit quaſi idem ſuper hoc tit. in fi. ſed docto. vidē
tur dicere ſic. Si quidem illa duo teſtamenta fuerunt facta ſub
vna ſigillatione, eſt vnum teſtamentum, ꝛ ambo veniunt ex teſta
mento, vt j. ead. l. §. ſi quis in duobus. ꝛ de tab. exhi. l. locū. §. j. Si
autem ſunt diuerſe ſigillationes, nō tamen apparet que prius, ꝛ
que poſterius, tunc Azo ꝛ Hug. dicunt quod nullus eorū ſit he-
res, quod Dy. tenet quia eſt dubiū de viribus teſtamenti: ergo non
poteſt adiri hereditas, vt l. ſed ꝛ ſi de ſua. ſ. de acqui. heredi. ꝛ hoc
c placet: [c]ſed recipit tres determinationes. Primo ſm Iac. Butr.
vt ſit verum quando neuter poſſidet. ſed ſi alter poſſidet. ille obti
neret, ꝛ actor ſuccumberet. Nam actor debet probare teſtm̄ ſuuꝫ
eſſe factum poſterius, quo nō probante ſuccumbit. Pro hoc l. eū
actum. ꝛ quod ibi no. ſ. de neg. geſt. ꝛ l. matrem. C. de prob. ꝛ l. nō
ſolum. §. ſed vt probari. j. de oper. no. nun. Secunda limitatio, qđ
predicta ſunt vera, quando inſtituti ſunt paris cōditionis quia nul
lus erat de venientibus ab inteſtato. Si enim in vno eſſent inſtitu
ti extranei, in alio venientes ab inteſtato, tunc debemus preſume
re in dubio pro veniētibus ab inteſtato, arg. ſ. de cōtra tabu. l. ſi
duobus. §. ſi prius. ꝛ l. hac conſultiſſima. § . ſi quis. C. de teſta. Et
pro hoc l. vlti. in fi. C. de codicil. Pro hoc facit vrgens ratio, quia ſi
neutrum illorum teſtamentorum valeret, venientes ab inteſtato
venirent: vnde ſi volunt venire ex teſtamento ſm defuncti volun-
tatem, tutius eſt eos admitti pro conſeruanda defuncti volunta
te. Tertia limitatio eſt, quia predicta ſunt vera in pagano, qui non
pōt decedere pro parte teſtatus, ꝛ pro parte inteſtatus cum duo
bus teſtamentis. l. ſi certarum. ꝛ l. querebatur. ſ. de teſt. mil. ſecus
* ſi eſſet miles, quia poſſet decedere cū pluribus teſtamētis. * ¶ Item
2 faciunt ad† q. ſi duo teſtes deponūt, ꝙ Titius occidit Seium, alij
dicunt, quod Sempronius occidit Seium. Ex predictis pōt ſol-
ui, quod ſi diuerſificant in tēpore, quia duo dicunt. ꝙ Titius occi-
dit de menſe Aprilis, alij ꝙ Sempronius occidit de menſe Maij,
tunc iſti ſunt contrarij. l. j. ſecundū vnam lec. C. qui accu. nō poſ. ꝛ
ſic vel neutri ſtabitur, vel eligentur digniores ſm l. ob carmen. §.
fi. ſ. de teſtib. Si vero nō diuerſificant in tempore, ſed ſimpliciter
duo dicunt, qđ Titius occidit Seium, alij duo dicunt, ꝙ Sem-
pronius occidit Seium, tunc cum poſſibile fuerit ꝙ ambo ſimul
occiderunt Seium, ambo punientur. per ea que ſupra dixi.

ADDITIONES.

a AND. BARB. ¶ §. Non autem. Et de duobus teſtamentis vi-
de Pe. in c. ij. de off. dele. ꝛ qđ not. in c. vltima volūtas. xiij. q. ij. Et
inquantum dicit ꝙ preſumitur pro poſſeſſore. vide Bar. in ſimi-
li. in l. qui duos. §. cum in bello. ꝛ in l. ſi inter virum. de reb. dub.
Mod. in l. illa. de verb. obl. gl. in c. nulli. xij. q. v. gl. in c. duobus. de
reſcri. lib. vj. ꝛ ibi Pet. qui tranſit cum Bar. hic, ꝛ vide Lud. Ro
manum. in conſi. cccxxij.

b ALEX. ¶ Querit glo. Vide Bald. Ang. ⁊ Imo. in l. eum qui. in
prin. ſ. de acquir. hered. Et de hac q. ⁊ quid in duabus ſententiis
contrariis, ⁊ duabus electionibus eadem die factis, vide Bal. in
l. ii. C. quādo prouo. Et quid in duobus inſtrumētis factis eodē
die, nec apparet qđ primo, ⁊ quod ſecundo, vide Bal. not. in l. de
rebus. C. de don. ante nup. ⁊ gl. Bar. ⁊ Bal. in cōſtit. j. C. in §. qui-
bus. Et quid in duobus inſtrumentis procurationis factis eo-
dem die in vna perſona, vide Bal. in l. falſus. C. de fur. ⁊ de q. glo.
vide aliquid per gl. ⁊ doc. in c. duobus, in gl. j. de reſcri. in vj. Ad-
de de duobus procuratoribus eodem die conſtitutis.
* CLAVD. DE SEISS. ¶ Cui debeat ſtari. Vtrum autem in
inſtrumentis factis eodem die attendatur prioritas aut poſterio
ritas horarum, vide tex. in l. ex pluribus. §. fi. j. de ſolutio.
c POMA. ¶ Hoc placet. Vide Fel. in c. iii. in j. col. de proba. vbi e-
numerat commoda poſſeſſionis, vide Barb. cōſil. xxxv. alias iii. in
ii. vol. ⁊ conſi. lxv. eodem vol. Rom. conſil. cclvi. in princi. ⁊ conſil.
clix. ⁊ conſil. clxxix. ad fin. text. ⁊ in c. cum ad ſedem. ⁊ ibi Hem. in
princ. de proba. libr. vj. Cardi. conſil. cxlv.
* CLAVD. DE SEISS. ¶ Cum pluribus teſtamentis. Quar-
ta limitatio ponitur per Rom. in repe. auth. ſimiliter. in ii. ſpecia-
li pie cauſe inter vltimas voluntates, vt procedat, niſi in vno eſſet
relictum ad pias cauſas, in alio non. Nam illud in quo ſunt talia
relicta, preſumitur poſterius. nihil tamen allegat. Argentius fa-
cit qđ no. Bal. in c. cum tu. in ii. no. teſti. hec limitatio eſt, niſi fieret
in vno mentio de renunciatione, in alio non: quia tunc illud preferť.
per id quod dicit Bald. in c. paſtoralis. in princi. de reſcri. ⁊ in §.
quibus. in j. conſtit. C. ⁊ in l. j. vbi ſuper hoc ponit notab. regulā.
ſ. ſol. matr. ⁊ in c. cum contingat. de reſcript. bene facit quod ipſe
no. in c. ii. de offic. deleg. Item intellige predicta omnia procedere
in diſpoſitionibus que ſibi inuicem contrariantur, vt ſunt duo te
ſtamenta: ſed ſi eſſent tales diſpoſitiones que ſubordinantur ſin-
uicem, tunc preſumuntur facte congruo tempore: hoc eſt quod il-
la precessit, que debebat precedere. dictum eſt ſingulare Cyn. ⁊
Bald. in l. cum in teſtamento. §. j. ſ. de here. inſti. ⁊ ibi ſcripſi poſt
Bald. ⁊ vide ad materiam Fely. in d. c. paſtoralis. ⁊ in c. capitu-
lum. de reſcript.

1 ☞ Solennitas teſtamenti quando ſufficiat quod probetur per
duos teſtes, ⁊ quando ſeptem requirantur.
2 Appellatio que fuit interpoſita in ſcriptis, ſi eſt deperdita po-
teſt probari per duos teſtes.
3 Publicatio teſtium quando fit, ſatis eſt quod iudex dicat dicta
eorum pro apertis habenda.

§. Sufficit.

Dicitur hic, ſufficit tabulas extare, ⁊ ſi
non proferantur. ¶ Quero, quomodo
iudex dabit bon poſſ. ſi non proferuntur tabule, quia non ſunt
apud heredem, vel deſierunt extare? Reſpon. ſi loquimur ſecun-
dum iura hodierna, ſecundum que ſufficit ſola agnitio. nō eſt du-
bium, vt hic no. ⁊ l. vlti. C. qui admit. ad bono. poſ. ſed ſecūdum iu-
ra iſta non eſt dubium. Sed dic eodem modo, quia iſte bon. poſ.
non dantur in forma iudicii, l. iii. §. acquirere. ſ. de bon poſ. ⁊ ſic iu
dex ſummatim cognito negotio dabit bo. po. ¶ Sed quero quid
1 † prodeſt iſta bo. poſſ. cum ſi agam bon. poſ. here. pet. non poterit
probare ſe inſtitutum? Dicit gloſ. C. eo. tit. l. ii. ꝙ ſufficit probare
ipſum inſtitutum ex teſtamento, ⁊ ſeptem teſtes interueniſſe, per
duos teſtes: ita dicunt quidam. Si tamen eſt dubium de volunta
te ⁊ ſolennitate, quia eſt dubium, an teſtator me inſtituit, item an
inſtituit me ſolenniter, tunc voluntas debet probari, ⁊ ſolenni-
tas per ſeptem teſtes, vt probatur in l. vlti. C. de fideic. Si autem
eſt certum de voluntate, ſed dubium de ſolennitate, vt quia ad-
uerſarius heres confitetur, ꝙ talis me heredem ſcripſit, ſed dicit
non ſolenniter, tunc ſi quidem confeſſio heredis fuit certo tempo
re limitata, vt quia dicat confiteor ꝙ talis te inſtituit tali tempo-
re, die, ac loco, tunc ſufficit probari ſolennitatem per duos teſtes
ita poteſt intelligi glo. C. eod. l. ii. Si confeſſio heredis non fuit li-
mitata tempore, ⁊ loco: vt quia dicit, confiteor ꝙ fuiſti heres ſcri-
ptus, ſed non ſolenniter, tunc non ſufficit ꝙ probes de ſolennita-
te, niſi per ſeptem teſtes, nam ſi probas per duos, tres, vel qua-
tuor teſtes ſolennitatem interceſſiſſe, non ſufficit quia cōfeſſio he
redis non extenditur ad tempus quo ſolēnitas interceſſit. ¶ Vl-
a terius[a] iſte §. facit † ad q.[b] quando appellatio debet interponi in
2 ſcriptis, ⁊ ſi eſt in ſcriptis interpoſita, ⁊ eſt perdita, certe per te-
b ſtes probari poterit, vt hic, ⁊ l. teſtium. in fi. C. de teſtib. ¶ Item
3 dicitur † hic, ſufficit tabulas extare, licet non proferantur. Facit
quando iudex pronunciat dicta teſtium habenda pro apertis: li-
c cet non legat, nec partibus aperiat, ſufficit.[c] Et hoc puto verum
ſi partes aliter ſciant dicta teſtium, vt in authen. at qui ſemel. C.
de proba. ⁊ in ſumma illius titu. per Azo.

ADDITIONES.

a POMA. ¶ Vlterius. Vide Ange. in l. ſi pretor. §. Marcellus. in
vlti. col. ff. de iud. Pan. in c. ii. ad fi. de proba. doc. in l. pactū quod
bona fide. C. de pac. Pau. de Caſtr. conſ. ii. Feli. in c. ſicut. in j. col.
de re iudi. ⁊ ꝙ in caſibus, in quibus requiritur ſcriptura, nō pre-
ſumitur pro actu, niſi appareat ſcriptura, vt per Feli. in c. j. per il
lum tex. poſt Pan. ibi, vt lit. non conte.
b ALEX. ¶ Facit ad queſt. Et iſtud dictum no. ad intellectū eo-
rum que dixi poſt gl. ⁊ Bal. in l. contrahitur. ſ. de pign. ⁊ adde ꝙ
licet regulariter in ſententia requiratur etiam ſcriptura, tamen
fallit in cauſa matrimoniali, quā ſufficit probari per teſtes. c. Al-
bericus. ⁊ ibi Inn. extra, de teſti. ⁊ ad Bar. hic adde no. per eum
in l. ſicut. C. de fide inſtr. vide etiam Bar. hic ⁊ Bal. in l. ii. C. de e-
den. ⁊ Bar. ⁊ Bald. in l. emancipati. de fide inſtr. ⁊ Bald. in l. ge-
ſta. C. de re iudic.
c ALEX. ¶ Sufficit. Quādo iudex pronunciat dicta teſtium ha
beri pro apertis, ſufficit, ⁊ adde Bar. in d. authen. at qui ſemel.
1 ☞ Poſſeſſio ex edicto diui Adri. non datur producenti exem-
plum teſtamenti.
Nec etiam datur producendi exemplum teſtamenti manu eiuſ-
dem notarii.

§. Siquis in duobus.

a [a] No. hic. ꝙ ex exem
b plo[b] nō poteſt peti
1 bo. poſ. Et † ſic facit, ꝙ poſſeſſio ex edicto diui Adri. nō debeat ei
dari, qui producit exēplum, licet bo. poſ. ex illo ti. differat multū
ab iſta: nā illa nō poteſt dari, niſi producatur teſtamētum non vi-
tiatum, ⁊c. l. edicto. C. de edic. diui Adri. tol. ſed iſta datur, etiam
2 ſi tabule nō producātur, vt ſ. ea. l. §. ſufficit. ¶ Item † facit ad q. ſi
vnus ⁊ idem notarius exemplificat teſtamentū ſuum dicēs, hoc
eſt exemplum cuiuſdam teſtamenti facti manu mei notarii: ex
exemplo non dabitur bono. poſ. nec poſ. ex edicto diui Adri.
vt hic dicit in teſtatore qui exemplauit ſuum teſtamentum. Pre-
c dicta vera,[c] niſi exempletur ex protocollo notarii mortui. quia tunc
habetur pro inſtrumēto publico, ⁊ authentico, vt in c. cū P. tab.
extra de fide inſtr. Nota bene tex. ibi, ſi vero, id qđ exemplum, ⁊c.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Si quis in duobus. Aliqui allegāt Bar. contrarium
tenuiſſe in l. Sempronius Proculo. de lega. ii. licet poſſet concor-
dari ꝙ aut in inſtrumento deſcripte ſunt publice. ⁊ creditur exē-
plo, vt ibi, ſed ſi ſolummodo concernatur exēplum, nō creditur, vt
hic. Et ad id quod dixit hic Bart. vide quod ſcripſi in authen. ſi
quis in aliquo. C. de edēdo. poſt Bar. ⁊ Bal. late. ⁊ vide Bar. in l.
ſi quis ex argentariis. §. pretor ait. ⁊ §. prohibet. ſ. de edend. vbi
etiam tenet contrarium, ⁊ facit hic, quod ſcripſi poſt Ro. in l. ſciē
dum. de verbo. oblig.
* CLAV. DE SEISS. ¶ Ad intellectum huius §. vide Paul.
de Caſt. ⁊ nouiſſimos. in d. authen. ſi quis in aliquo documento. ⁊
eundem Pau. in l. fin. C. de edict. diui Adria. tollen. ⁊ Ang. Are.
in §. nihil autem. inſti. de teſtamen.
b ¶ Exemplo. Aduerte quod Bartol. arguitur de contrarietate
in hoc §. ſi quis in duobus. per Alexā. hic. Tu dic pro ſaluando
Bartol. vt in concordia poſita ad l. Sempronius Proculo. ff. de
legatis ſecundo.
c ALEX. ¶ Predicta vera. Adde Barto. in l. ſi quis ex argenta
riis. §. primo ſ. de eden. ⁊ Cy. in l. contractus. in fin. q. C. de fide in-
ſtrumen. Spec. in titu. de inſtru. edi. §. oſtenſo. verſic. illud quoq;
cum ſequen.

§. Exigit.

Iuriſconſultus procedit hoc ordine. Primo
dicit a quibus debent eſſe facte tabule vt bo.
poſ. dari poſſit. Secundo dicit, quomodo. Tertio quando. Quar-
to dicit, pro qua parte debet dari bonorū poſſeſſio. ſ. vero dicit,
ex quibus tabu. datur bono. poſſeſſio. ⁊ ita tranſit. Contra. imo
ſufficit ſi habeat teſtamenti factionem tempore teſtamenti facti,
* vt j. ea. l. §. ſi quis autem. * Glo. dicit multum bene, vide eam. que
a incipit, nota ꝙ duobus ⁊c. ⁊ ipſam ſigna [a] ibi. non ſic in duobus
primis, imo idem vt probat. §. j. proxime allega.

ADDITIONES.

* CLAV. DE SEISS. ¶ §. ſi quis autem. An autem regula hu
ius §. habeat locum in codicillis, vide Bald. in l. j. §. j. ſupra de le-
gatis tertio.
a ALEX. ¶ Ipſam ſigna. Vide de hac glo. no. Bal. in l. j. C. de ſa-
croſan. eccle. in lec. in iii. queſt. i fi. ⁊ in l. fi. in fi. C. ſi a nō cōp. iu. ⁊ in
l. fin. in verſicul. hic dubitatur. C. vnde legi. plene per Imol. poſt
alios in l. is cui lege. de teſta. ⁊ in l. Gallus. §. ille caſus. de liberis
⁊ poſthumis.

§. Si linum.

Hic incipit tractare quales debēt eſſe
tabu. vt bonorū poſ. detur. Et ad eui-
dentiam ſcias, ꝙ tabule, ex quibus petiť bo. poſ. debēt eſſe ſigna-
te ſignis vii. teſtium. l. ii. C. eo. ti. Opp. ꝙ non poſſit dari ſm tabu.
quia datur tantum ex tabulis. in quibus ſunt ſeptē ſigna, vt j. eo. l.
charte. ⁊ C. eo. l. ii. Sol. licet hic linum ſit inciſum, tamen remanēt
ſeptem

ſeptem ſigilla,q: non fuit inciſum linũ in quo ſunt ſeptem ſigilla
appenſa,ſed aliud linũ. Vel ſi illud linum fuerit inciſum,dic ꝙ nõ
eſt totaliter inciſuz,quod no.propter reſcripta antiqua:ſed quis
inueſtigabit hic, an fuerit inciſum linum a teſtatore, vel ab alio?
Reſpon.ſecundum iura hodierna,ſecũdum que ſufficit ſola agni-
tio ſine iudicis facto, non eſt dubium: ſed ſecundum iura anti-
qua, ſecundum que requirebatur decretum iudicis, tunc non
curo qualiter iudex interpoſuit decretum, ſed in bono. poſ.here.
petitione examinabitur plene,a quo fuerit linum inciſum, argu.
l.de pupillo.§.toties.j.de no.ope.nun.

1 ☞ Priuilegium habens chordulam,in qua ſigillum ſit appen-
ſum,corroſam probat,dummodo remaneat tantum de chordula,
quod ſigillum ſuſtineat.
2 Teſtamento corroſo in parte ſubſtãtiali non creditur,& quando.
3 Notario atteſtanti de aliqua cancellatione,vel ſuprascriptione
creditur.

1 **§. Si roſe.** Not.hic bonum text.ad tab.ſeu ad priuile-
gia,†que quandoqꝫ corroſam habent chor-
dulam,in qua eſt appenſum ſigillum, quia ſufficit ꝙ remaneat tã-
tum de chordula,ꝙ ſuſtineat ſigillum:ſecus ſi totaliter chordula
2 eſt corroſa. Ponamus†ꝙ teſtamẽtum eſt corroſum in aliqua par-
te ſubſtantiali,an debeat ei credi? Dicit gl.ꝙ non:ſecus ſi non ſit
corroſum in parte ſubſtantiali,quia tunc ſic,l.ſi vnus. C. de teſt.
a & l.pe.§.fi.eod.tit.ita dicit gl.[a] Aduerte, ſi teſtamentum continet
raſuram in loco ſuſpecto,non debet ei credi:& hoc eſt verum,niſi
per aliquam partem teſtamenti poteſt comprehendi quod in il-
la parte corroſa contineretur,ca.cum olim.extra, de cenſi Et per
3 hoc†apparet,ſi notarius diceret cãcellationem,& ſupra ſcriptio-
nem ego feci, ſibi credetur, vt l.j.ſ. de his que in teſt.delen. & de
hac q.habetis per gloſſ.& Cyn.C.de edi.diui. Adri.tol.l.vlti.in ij.
q.principali.circa fin.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Dicit gl. Quod no.ad ſubſcriptionẽ notariorũ. Et adde
quod no. Inn.in cap.fraternitatis.de here.& no.in cap.cum vene-
rabilis.de reli.do.& in cap.ex literis.de fi.inſt.& adde quod no.di-
xit Guido de Suza.in l.ſi ex falſis. C.de trãſac. ꝙ vtens tali in-
ſtrumento in quo continetur aliqua falſitas etiã in loco nõ ſuſpe-
cto,incidit in crimen falſi,& refert ita tenere Ioan.And.in addi.
Specu.de inſtru.edi.§.inſtru.in addi.que incipit,huic dicto.

LEX II.

1 ☞ Bonorum poſſeſſio ſecundum tabulas, an concurrat cum
bonorum poſſeſſione contra tabulas.
2 Bonorum poſſeſſio vnde liberi, an peti poſſit donec pendet, an
vnus petat contra tab.& alius ſecundum tab.
3 Bono.poſſ.ſecundum tabulas cum habet locum venire per vn-
de liberi,quid proſit.
4 Poſthumus,qui recaſurus eſt in poteſtatez,an venire poſſit per
vnde liberi,vel per contra tabu.
5 Excluſus a cõtra tab.qui poteſt petere reſtitutionem,an debeat
expectari antequam petat ſecundum tab.
6 Bonorum poſſeſſio contra tabulas petita ſecundum tabulas,
peti poteſt quando contra tab.eſt delata ei,qui nõ eſt de liberis.
7 Bonorum poſſeſſio ſecundum tabu. an expectari debet vt peta-
tur,quandiu Carboniana peti poteſt.

E Quiſſimum. Hic Iuriſcõſultus incipit
tractare quo tempore de-
bet peti bonorum poſſeſſio ſecun.tab. ¶ Opp.& vide-
tur quod poſſit adiri hereditas antequam petatur
contra tab. quod apparet, quia poſt aditam hereditatem datur
contra tab.l.illud.in princi.ſ.de contra tabu. Sol. Aliud in adi-
tione de iure ciuili,vt ibi: aliud in ſecundum tab.bono. poſſeſ.vt
hic. Item videtur ꝙ inſtituti non expectent preteritos, l.illud.§.
fin.ſ.de contra tab. Reſpon.verum eſt ꝙ ibi non expectant prete-
ritos,ſed non veniunt per bono.poſſeſ.ſecundum tabu.ſed cõtra
1 tabu. ¶ Item oppo.†ꝙ ſecundũ tab.& contra tabu. poſſunt con-
currere,l.ſi duo.ſ.de leg.preſtan.ſecũdum vnam lec. gl. Quidam
reprehendunt ibi illam glo.ego ſuſtinui eam ibi, dicendo ꝙ tunc
non datur ſecundum tab.donec ſperatur contra tab.quando in-
ſtitutus non eſt in pari gradu cum venientibus per contra tab.
alias ſecus,vt ibi. Sed dices tu, nonne hoc eſt contra caſum l.il-
lud §. fi.ſ. de contra tab. vbi inſtitutus & preteritus erant in eo-
dem gradu, & tamen non habet locum ſecundum tab.donec inten-
tatur contratabulas. Sol. Vos habetis.j.proxi.§. ꝙ inſtitutus
ſub conditione poteſt petere ſecundum tabulas: ille ergo qui eſt
inſtitutus,licet alius poſſet petere contra tab. pendet inſtitutio-
nis ſue conditio,quia poterit eſſe ꝙ ille non peteret contra.tabu.
interim:ergo ſi eſt eiuſdem gradus,nihil repugnat eum admitti.
Non ob.l.illud.§. fi. de contra tab. quia ibi loquitur in quadam
conditione,que veriſimiliter expectari nõ debet ſcilicet vt poſt h.
non naſcatur:alias ſecus. Preterea ratio poteſt eſſe iſta, quia ſi
eſt eiuſdem gradus alio petente contra tab. ſecundum tab. con-
uertetur in contrata.& ideo non expectatur,vt j.proxi.§.alias ſe-
2 cus,vt ſ. ¶ Querit gl.†vtrum interim poſſet peti vnde liberi,do-
nec pendet,an ille petet contra tab.& alius ſecundum tab. Gl.ar-
guit pro & cõtra.& finaliter dicit quod ſic, Sed quero,dicit ne ve-
rum iſta glo? Videte,ſi nos ponimus eſſe preteritos filios in po-
teſtate,qui dicunt nullum teſtamentum de iure ciuili,tunc gl.di-
cit verum,quod ſtatim poteſt peti vnde liberi, & probant omnes
leges allegate in gl. Sed ſi nos ponimus filium emancipatum eſ-
ſe preteritum,tunc gl.non diceret verum, niſi ponamus inſtitutũ
repudiaſſe,quia donec habet locum ſecundum tab. non habet lo-
cum vnde liberi,&c.l.j.§.j.j.ſi tabu.te.nul.exta. ¶ Secundo que-
3 ro,†ad quid prodeſt venire per vnde liberi,cum habeat locum ſe-
cundum tab. Dicit gl.ꝙ ad legata. Videte gl.verũ dicit in eman-
cipato herede ſcripto non adeunte,vel repudiante, alias non ha-
4 beret locum vnde liberi† Sed quid in poſthumo? Dicit gl.idem,
ꝙ poteſt venire per contratab.vel vnde liberi. Et hoc intellige in
poſthumo qui eſſet recaſurus in poteſtatem. Ego dixi, ꝙ bono.
poſſ.contra tab.vel vnde liberi, competere poſſunt eidem. Que-
ro,vtrum tempus ſimul cedat vtriqꝫ? Glo.ꝙ ſic & bene. ¶ Item
dicitur, ꝙ expectandi ſunt qui poſſunt venire per contra tabu.
5 quero,†quid ſi aliquis eſt excluſus per contra tab. ſed poteſt pe-
tere reſtitu.in integ.an debet expectari? Gl.dicit quod non,& al-
leg.l.iiij.§.j.j.de fideicom.lib. & l.ij. §.ſi bonorum.j.ad Tertul.quod
tene menti:& idem habuiſtis.ſ.tit.j.l.ſi impubes.§.fin. ¶ Hic di-
6 citur,ꝙ debent expectari†donec petatur contra tabu. Sed quid
ſi eſt petita contra tabu. vtrum alius admittatur ad ſecundum
tabulas? Reſpond.ſic,ſi contra tabu.eſt delata ei,qui non eſt ex li-
7 beris,l.ſi impubes.§.fi.ſ.tit.j. ¶ †Quero vtrum quandiu poteſt
peti Carbo.debeat expectari,ſicut quando datur contra tab. Vi-
detur quod ſic,quia Carbo.& contra tabu.dantur eodem iure,l.j.
§.& generaliter.ſ.tit.j. Sed contra dic vt in caſibus,quos habui-
ſti ſupra tit.j.l.ſi impubes,in fine.

1 ☞ Bonorum poſſeſſio ſecundum tabulas etiam hodie eſt ne-
ceſſaria pro inſtituto ſub conditione.
2 Teſtamentum in quo filius eſt inſtitutus ſub conditione, an ſit
nullum.
3 Bono.poſſ.que datur conditione pendente,an ſit iuris,vel facti.
4 Bonorum poſſeſſio ſecundum tabulas conditione deficiente quod
conuertatur in contra tabulas.
5 Bonorum poſſeſſio ſecundum tabu.quando conuertitur in con-
tra tabu.non eſt neceſſaria noua petitio,vel agnitio.

a **§. Si ſub conditione.** [a] Dicitur hic,ꝙ inſti-
tuto ſub cõditione da-
tur bono.poſ.ſecundum tab.&c. Contra,pendente cõditione non
poteſt adiri hereditas.l.ſi quis inſtituatur.ſ.de here.inſtit. Sol.
1 Aliud in aditione,aliud in bo.poſ.ſecundũ tab. Et hic eſt † vnus
de caſibus,in quibus bo.poſ.ſm tab.eſt neceſſaria. Itez videtur
ꝙ bo.poſ.ſm tab.non habet locum qñ eſt filius preteritus, quia
tunc teſtamentum eſt nullum,nec põt peti ſecundum tabu.l.ſuus
quoqꝫ.in prin.de here.inſti.& l.ſi pater.C.de inſti.& ſubſtit. Solu.
Imo põt teſtamentum eſſe aliquod,filio confirmante. Sed quedã
2 gl.†tenet,ꝙ hodie filio inſtituto ſub conditione, teſtamentũ non
eſt nullum,q: remouetur conditio quantũ ad legitimam. Ita no.
in l.ſuus.ſ.de here.inſti.& l.ſi pater.C.de inſti.& ſubſti. Dic vt di-
b xi in d.l.ſuus. ¶ Dicitur hic, [b] ſub conditione,quero vtrũ eſt ve-
rum,ſiue ſit inſtitutus ſuus,ſiue extraneus? Dicit gl.ꝙ ſic dum-
modo extraneus ſit inſtitutus vtiliter,vt j.eo.l.hi demũ,& intelli-
ge extraneo inſtituto,& nullo filio preterito:vel erat filius exhere-
datus,alias ſi fuiſſet filius preteritus,tũc filius poſſet venire per
cõtra tab.q: tales fuerunt tab.ex quibus adiri potuit hereditas
tempore mortis:ꝙ ſufficit.l.quod vulgo.ſ.de contra tab.& l.filiũ.
eo.ti.& ſic bo.poſ.ſecun.tabu.non põt peti. ¶ Item dicitur hic,ſi
defecerit conditio,pretor tuetur ſm tabu.ac ſi accepiſſet contra
tab. Sed quid ſi extiterit conditio? Dicitur in gl.remanet datio
firma,vt j.ea.l.j.§.ſi quis ita. ¶ Sed tũc quero,quid ſi deficit cõ-
ditio. Gl.reſpon.aut fuit inſtitutus ſuus,aut extraneus. Primo
caſu confirmat. Secũdo infirmatur,ſed hoc ſm doc.nõ eſt verum
totaliter,ſi eſſet talis,qui veniret ab inteſtato per vñ agnati,vel
vnde cognati,vel ſm tabu. Vnde legitimi,vel vnde agnati,vt j.e.
3 l.ſi ſub conditione,& ſtatim dicã latius. ¶ †Querit glo.vtrũ bon.
poſ.que datur pẽdente cõditione ſit iuris,aut facti. In hoc ſunt
opi.ſed gl.dicit ꝙ eſt facti & idem no.ſ.de here.inſti.l.ſi quis inſti-
tuatur,ſed Ia.de Are.dicit aliter,vt refert Cy.in l.ſi pater.C.de
inſti.& ſubſti.in vlt.q.& clarius in l.filijs matrem.C.de inof.teſta.
Et dicit,aut eſt inſtitutus extraneus ſub conditione, qui nullo
modo erat ab inteſtato ſucceſſurus,& tunc iſta bonorum poſſeſſ.
que ei datur,eſt facti,& tribuit ſibi hoc ſolũ,vt exiſtente cõditio-

ne non habeat neceſſe de nouo petere. Item tribuit aliud ſecun-
dum Iaco. de Are. quia miſſus in poſſeſſionem ipſe poterit exer
cere omnia tanquam curatoꝛ datus bon s. Ita not. Pet. alias
Roffred. in l. ſi quis inſtituatur. ſupꝛa de heredib. inſtituẽd. licet
gl. ibi aliter dicat. Si vero iſte erat extraneus, talis qui veniret
ab inteſtato, ⁊ ſuccederet per vnde legitimi, vel vnde cognati, tũc
eſt iuris, ⁊ aduemente conditione bo. poſſe. ſecun. tab. conuerte-
tur in illam que ſibi competeret, vt ĩ. eo. l. ſi ſub conditione. ⁊ dici-
tur iuris, qꝛ in omnem euentum tribuit ius. Aut eſt filius inſti-
tutus, ⁊ tunc aut fuit inſtitutus ſub conditione poteſtatiua, aut
caſuali, aut miſta. Pꝛimo caſu eſt facti, ⁊ non poteſt conuerti in
vnde legitimi, quia eſt quid ſibi imputetur, cum conditionem nõ
impleuit, ⁊ ita dicit gl. in verb. cõditio. que incipit, caſualis vel, ⁊c.
Aut fuit inſtitutus ſub conditione miſta vel caſuali, ⁊ tunc aut
in defectum non fuit exheredatus, aut fuit exheredatus. Pꝛimo
caſu, habet bonoꝛum poſſeſſionem, que eſt iuris, ⁊ ideo in omnem
euentum ius tribuit vt hic. Secundo caſu, quando in defectum
conditionis fuit exheredatus, ⁊ tũc aut fuit exheredatus nõ rite,
aut rite. Si nõ rite, tribuit ius, ⁊ perĩde ac ſi exheredatꝰ nõ erat,
non putauit. §. non queuis. ſupꝛa de contra tabu. Si vero fuit ri
te exheredatus, aut ita ꝙ non poterit rumpere per querelam, ⁊
tunc non tribuit ius: alias ſi poterat rumpere, tunc ſecus. Hec vl
tima opin. non videtur vera, quia licet poſſet rumpere per quere-
lam, illa bon. poſ. non poteſt in aliam cõuerti ante pꝛolatam que-
relam. nec ius hoc vult, ⁊ ſic de neceſſitate expectabitur ꝙ ille a-
deat. Pꝛedicta vera, ſi conditio ſit adiecta in fauoꝛem filij, qꝛ tunc
datur illa que eſt iuris: alias ſecus, vt no. doc. in l. filijs matrem.
4 C. de inoff. teſta. dic vt ibi per Iac. de Are. ¶ Hic dicitur, † ꝙ de
ficiente conditione bo. poſ. ſecundum tabu. conuertitur in cõtra
c tab. quero, vtrum[c] hoc ſit verum indiſtincte, ſiue filius ſit inſtitu-
tus, ſiue exheredatus in defectum conditionis? Quidam in vlti.
gl. videntur dubitare. Sed ergo credo id, quod dicitur hic in gl.
eſſe verum: quia ſi conditio deficit, ſiue alius ſit inſtitutus, ſiue nõ
poteſt peti contra tabulas: quaſi tale teſtamentum ſit, ex quo po
tuit adiri hereditas, quia illud eſt verum pendente conditione ab
alio, quam ab illo. Sed ſi potuit filius adire, tunc non datur bo.
poſ. contra tab. Et ideo dicit, ꝙ quia alius inſtitutus erat, debet
peti concurſu cum filio preterito, ⁊ ideo cõuertitur in cõtra tab.
5 ¶ † Quero, vtrum quando fit iſta conuerſio, ſit neceſſaria noua
petitio, vel agnitio? Certe non, l. iij. §. ſi ſub ea conditione. ſ. de con
tra. tab. ibi dum dicit, accepiſſet, in preterito tamen nõ arbitroꝛ,
ꝙ eſſet male dictum, ſi de nouo petatur. ¶ Vltimo ſcias, ꝙ hic §.
habet locum, quando fit exiſtente conditione ſine dubio, quia de
bet dari heredi ſcripto. Sed ſi eſſet dubium, quia haberet alium,
cui faceret partem per concurſum, tunc dic vt dicemus. ĩ. eadem
l. §. ſi quis ita.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Si ſub conditione. Vide Imo. ⁊ ibi Barto. in l. ſuus
quoqꝫ. de here. inſtitu. circa pꝛin. dubitaui alias, ⁊ ſcriptum non
inuenio an iſta poſ. ſecundum ta. habeat locum in coherede dato
ſub conditione, alio pure inſtituto in totum, ⁊ non reperio text.
qui de hoc loquatur, ⁊ videtur ꝙ non: vnde iſto caſu heres inſti-
tutus pure, pendente conditione habetur pꝛo herede inſolidum.
vt per docto. in l. ij. ſ. ſi pars here. pe. ſi datum eſt vni a teſtatoꝛe,
iure alteri denegatur interim, cum ſit pꝛouiſum de herede, ⁊ ad-
miniſtratoꝛe, facit l. ſi inter me ⁊ te, de excep. rei. iu. ĩ. in l. ſi quis cũ
procuratoꝛio. §. fin. ſ. de procu. ⁊ expꝛeſſa pꝛouiſio teſtatoꝛis, fa-
cit ceſſare tacitam pꝛouiſionem. l. fin. C. de pac. conuẽ. vide tamen
glo. in l. iij. §. ſi quis ex liberis in verſi. condit. ſ. de contra tab. ſed
illa gl. poſſet intelligi quando ille coheres pure inſtitutus, fuiſſet
inſtitutus in parte tantum, quod nota.

AND. BARB. ¶ Et no. caſum in quo bonoꝛum poſſeſſio ſecun-
dum tabulas eſt neceſſaria. Tu vide alios ſm Bald. in l. certum.
C. vnde cognat. vbi multos enumerat.

b POMA. ¶ Dicitur hic. Et ratio, quia non dicitur omnino pre-
teritus niſi quo ad quid. iſta eſt glo. valde peregrina in l. ſi pater.
C. de inſti. ⁊ ſubſtit. ⁊ l. ſuus quoqꝫ. ff. de here. inſti. vide Ange. in
l. filio preterito. ff. de iniu. teſta.

c ALEX. ¶ Quero vtrum. Vide quod nota Bartol. ⁊ Bald. in l.
ij. C. de ſac. edic.

§. Pꝛo qua. Vidiſtis ſ. quo tempoꝛe petatur bo. poſ.
ſecundum tabu. nũc ſequitur videre pꝛo
qua parte petatur. ¶ Glo. oppo. ⁊ videtur, quod interim debeat
tota petitio vniri, argumẽ. ĩ. de aſſign. lib. l. ſub cõditione. §. j. ⁊ l. ex
ſemiſſe. de acquiren. here. Iſta queſtio eſt multum difficilis, ideo
examina plene in l. ij. ſ. ſi pars here. peta. ⁊ dixi ſ. de lega. j. l. plane
vbi. §. ſi coniunctim.

§. Si pꝛimus. Ratio dubitandi erat, quia videtur
ꝙ debeant coniungi: qꝛ ſi ille eſt in-
ſtitutus intra xiiij. annos: ergo intra decem: quod hic remouet.

Pꝛo hoc ſ. de vulga. ⁊ pupil. ſubſti. l. ex facto. §. item quero.

§. Si quis ita ſcripſerit. Op. ꝙ tertius
non admittat,
quia non eſt inſtitutus pꝛimo loco, vt ſ. pꝛoxi. §. Sol. inſpicimus
mentem, ſecundum quam pꝛimo loco eſt inſtitutus, non autem
inſpicimus oꝛdinem ſcripture. Vide gl. in verb. pꝛioꝛes. que inci-
pit, ex gradu, ibi, licet ſit ar. cõtra. dic vt ibi. Nam ille §. debet in-
telligi ſecundum iſtum, vt non conſideremus oꝛdinem ſcripture:
ſed mentem, ⁊c. vt in l. ſi quis inſtituatur. de here. inſti.

§. Si quis ita inſtituerit. Dicitur hic,
bonoꝛum au
tem poſſeſſionem, ⁊c. contra, imo pendente conditione poteſt peti
bon. poſſeſſio, vt ſ. ea. l. §. ſi ſub conditione. Dicit gl. ibi de bo. poſ.
que eſt facti: hic iuris. Truffa eſt. Alij dicunt, ꝙ non poteſt ita,
quin poſſit reuocari. Truffa eſt etiam. Alij dicunt, ꝙ hic ⁊ ibi po
teſt peti ea, que eſt iuris, ⁊ quod dicit hic, non peti, ſcilicet, irre-
uocabiliter. Tu dic, ꝙ ibi loquitur, ꝙ exiſtente conditione vnus
ſolus vocatur, tunc enim ille in poſſeſſionem mittitur: hic autẽ ex
exiſtentia conditionis incertum eſt quis vocetur, ⁊ ideo non po-
teſt fieri miſſio in poſſeſſionem. Non enim poſſumus dicere qua-
re magis vnus frater, quam alius in poſſeſſionem mittatur, quia
non ſunt inuicẽ inſtituti, nec per concurſum faciunt partes. Sed
ſi eſſet vnus inſtitutus alius ſubſtitutus, tunc inſtitutus pen-
dente conditione mitteretur in poſſeſſionem: quia hec fuit volun
tas defuncti, vt inſtitutus ſubſtituto pꝛeferatur.
1 ☞ Subſtitutus ſi pꝛefertur coniuncto, conditione ceſſante, con
iunctus admittitur.

a §. Si duo. [a] Si † ſubſtitutus pꝛefertur coniuncto, condi-
1 tione ceſſante coniunctus admittitur. h.
In hoc ver. no. duo. Pꝛimo no. quod dixi in caſu, ⁊ plene dixi in
l. re coniuncti. ſ. de leg. iij. Fallit quandoqꝫ propter pꝛeſumptam
voluntatem defuncti, l. quidam teſtamento. ſ. de vulga. ⁊ pupil. ⁊
2 ibi tetigi. Secundo no. † ꝙ poꝛtio accreſcit ſine noua petitione,
de quo habuiſtis plene in l. ſed cum patrono. ſ. de bo. poſ.

ADDITIO.

a POMA. ¶ Si duo. Amplia etiam ſi ſit ſubſtitutio omnino taci
ta. Ita Bal. in l. fin. xxxiij. q. C. de here. inſtit. quem Alexan. ſequi
tur in l. fin. in j. col. C. de inſti. ⁊ ſubſtitu.
1 ☞ Monachus ſi fuit heres inſtitutus, ⁊ tranſiuit ad aliud mo
naſterium cui acquirat.

§. Si ſeruus. Dicitur hic ꝙ tranſit ad nouum do
minum. Contra, imo videtur ꝙ apud
pꝛimum debeat remanere, quia inſtitutus videtur eius contem-
platione. l. cum aliquis. C. de iure delibe. Gloſ. hic in verb. iuſſit,
fatetur contrarium, quia licet domini noui iuſſu acquirat, tamen
pꝛimo tenebitur reſtituere per condictionem ſine cauſa: ſicut in
ſeruo fructuario, vel bona fide poſſeſſo. ita dicit gloſ. Fateoꝛ, ꝙ id
quod glo. dicit, ꝙ reſtituat ei, cuius cõtemplatione eſt inſtitutus,
a debet referri ad caſus poſitos in glo. [a] ſcilicet ad ſeruum fructua-
rium, vel ad bona fide poſſeſſum, non ad caſum de ſeruo alienato,
quia debet imputari domino alienanti, vt videatur alienare cum
omni cauſa: vnde apud emptoꝛem eſt, cum cauſa, non ſine cauſa.
¶ Item dicitur hic, quod hereditas debetur nouo domino. Con
tra, imo domino antiquo. l. ſi poſt. §. fin. ſ. quando dies lega. ced.
l. que legata. ĩ. de regu. iur. Sol. Aliud in legato, aliud in here-
tate. Ratio, quia in legato inſpicitur tempus moꝛtis, ſed in here
ditate tempus adite hereditatis. Sed quid in fideicommiſſi
reſtitutione. Glo. videtur dicere idem quod in hereditate. Sed
te, in fideicõmiſſo eſt idem quod in bo. poſ. vel in hereditate, quo
ad ea que ponuntur in l. ſeruo inuito. ad Trebell. non quo ad ea
que hac lege dicuntur. Nam fideicommiſſum vniuerſale queritur
domino, inuito ſeruo, vt dicam in d. l. ſeruo. ⁊ ante reſtitutionem
tranſmittitur, vt not. plene in l. apud Iulianum. §. Antiſtia. ſ. ad
Treb. ⁊ ſic non poteſt dici idem quod in bo. poſ. vel in hereditate,
quantum ad caſum noſtri. §. ſed eſt idem quod in legato: ⁊ hoc te
1 ne menti, quia eſt vtile: quia † ſi aliquis [b] monachus fuit heres
b inſtitutus, vel aliquid ſibi relictum, ⁊ tranſiuit ad aliud mona-
c ſterium, certe ex pꝛedictis apparet cui monaſterio [c] acquiratur, ſi
cut dixi in ſeruo.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Poſitos in gl. Pꝛo hoc optime facit l. ſi quis ſeruũ.
ſ. de act. emp. Et ita alias reſpondi de iure pꝛout hic dicitur, licet
hanc rationem non vidiſſem hic. Bene facit quod no. in l. a Titio.
ſ. de acqui. here. ⁊ in l. ſi ſeruum. ff. ſi quis omiſ. cau. teſt. in pꝛinci.
vide Imol. qui contrarium videtur tenere in l. ſi mihi ⁊ tibi. §. re-
gula. de lega. j.

b AND. BARB. ¶ Quia ſi aliquis. Et vide Bart. in l. ſi ſeruus
communis ita ſtipuletur. de ſtipula. ſeru. Bald. in l. pꝛima. pꝛope
fin. C. qui admit. ⁊ l. inter antiquam. C. de vſufru. Ioan. in ca. iij. de
cleri. coniu.

ALEX.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

c ALEX.¶Cui monaſterio.Si monachus fuit heres inſtitutus,ꝛ tranſiuit ad aliud monaſterium,cui monaſterio acquiratur, vide quod no.Bal.in l.j.C.qui admit.

LEX IIII.

a **Charte**,[a]Uides hic,ꝛ gloſ.dicit, quod inſtrumēta poſſunt ſcribi in chartis raſis,licet conſuetudo non ſeruet.

ADDITIO.

a ALEX.¶Charte.Poteſt in charta raſa ſcribi.dicit tamen Cy. in l.comparationes. C.de fide inſtru. quod detrahitur fidei inſtrumenti ſcripti in chartis raſis.arg.l.fi.C.de edic.di.quod poteſt procedere quando per raſuram remanſiſſet aliqua cicatrix, alias forte ſecus, per iſtum tex. quid in chartis perforatis, vide Bal.in l.contractus.C.de fide inſtru.

LEX V

SI ſub conditione. De hoc vidiſtis plene in l.ij.§.ſi ſub conditione.ſ.eod.tit.

§.Uidendum. Hic eſt no.caſus.Cōtra hunc §.op. ſecundum hoc videt̃ ꝙ filius ſit deterioris conditionis,quam extraneus: qꝛ filius certis perſonis legata preſtat,extraneus nō.Sol.Intellige de filio inſtituto ſub conditione,in cuius defectum alius fuit inſtitutus quo caſu habet neceſſe venire per ꝯ tab.ſecus ſi in defectum conditionis non eſſet alius inſtitutus qꝛ tunc deficiēte conditione veniret ab inteſtato,ꝛ nemini legata preſtaret.¶Ultimo no.ꝙ licet pēdente cōditione quis petat bo.poſ.tamē non propter hoc quis dicit̃ deceſſere teſtatus:ſed inſpicimus finē,vtrum exiſtat conditio,vel non: ꝛ tunc iudicabimus ſecundū finem,an deceſſerit teſtatus,vel nō.

LEX VI.

1 ☞Bonorū poſſeſſio ſecūdum tabu.an detur cuicunq; inſtituto.

HI demum. Dicitur hic,ꝙ inſtitutus ſub cōditione petit ſecundum tabu.qui eſt inſtitutus vtiliter.Sed contra,nullus inſtitutus ſub conditione,eſt inſtitutus vtiliter.leg.ſi quis ſub conditione.ſ.ſi quis omiſ.cau.teſt.Sol.huius timore quidam reſtringūt omnes leges.que dicunt ꝙ inſtituto ſub conditione datur ſecundū tab. in his,qui poſſunt ab inteſtato ſuccedere, vel per contra tab.l.ij.
1 §.ſi ſub conditione.ſ.eo.ꝛ ſ.l.prox.Sed Ioan.† contra,quia bon. poſ.datur cuicunq; inſtituto: ſed ſi deficit conditio, tunc diſtinguitur inter extraneos.ꝛ filios,ꝛ venientes ab inteſtato.Ad rationem in contrarium reſpondetur,quia quod dicit vtiliter,exponitur ſcilicet a lege, quia niſi obſtaret conditio que ſolū obſtat, non obſtaret aliud impedimētum. Simile habuiſtis in l.iij.§.fin. ꝛ l.ſeq.ſ.de lega.preſtan.

LEX VII.

Cum tabule. No.ꝙ ſi ſint plura ſigilla.ſi aliquod deſtruatur, ſi tamē remaneant ſeptem ſigilla que requiruntur, ſufficit.ꝛ ſic no. qđ ſeptem ſigilla requiruntur,alias non valeret,l.ij.C.eo.ti. Secundo no.quod ſi in teſtamento ſint plures ſeptem teſtibus ſcripti,ꝛ illi qui ſunt ſupra ſcripti,ideſt, vltra numerum ſcripti, negent ſe interfuiſſe,non propter hoc vitiatur teſtamentum. Uidebitis in l.j.in fin.ſ.quemad.teſt.ape.

LEX VIII.

SI ita ſcriptum. In textu,ex parte non determinata,ſcilicet, ex qua parte,ſecundum Dy. alij habent in litera parte ſexta. ꝛ ſic videtur gl.habuiſſe in tex.ſuo.ſed Dy.dicebat vacat, ꝛ ſic debet intelligi,ꝛ legi alio modo,ꝛ ſecundum lec.Dy. litera eſt multum clara,ſed ſecundum lec.prout habes in litera,ſexta, gl. legit
1 alio modo,ſed non applaudit litere.¶Quero†tamen ſecundum lec.gl.ponamus,ꝙ quidam eſt inſtitutus alternatiue ſub duabꝰ conditionibus contrarijs,in diuerſis portionibus.pro qua portione petit bo.poſſeſſionem? Dicit gloſ.ꝙ eſt in electione ſua,petat ex maiori portione,vel ex minori,ꝛ bene dicit.ſed non applaudit huic litere.¶Op.ſecundum lect.Dy.videt̃ ꝙ aliquis ſibimet non poteſt ſubſtitui.l.ſeruum communem.§.Titius. de vulga.ꝛ pupil.Sol.Non obſtat,imo cōcordat,quoniam hic mutatur cauſa quoniam deficiente conditione prime inſtitutionis incipit habere locum ſubſtitutio.Uide gl.in verb.intelligi, que incipit ſcilicet,exiſtente conditione.ibi.ſ.de vulga.ꝛ pupil.

1 ☞Teſtator licet dicat,ſi filius meus deceſſerit in pupillari etate,bona mea deueniant in talem, per hoc non eſt quin ſubſtitutio ſit pupillaris.

a **§.Qui filio** [a]Hic eſt no.caſus,ꝛmenti tenendus.Op. per pupillarem ſubſti. ſucceditur pupillo,vt Inſt.de pupi.ſubſti.in princi.ſed hic dixit mihi heres eſto, ergo fuit vulgaris non pupillaris.Sol.Dictio,mihi, nō obſtat, qꝛ intelligitur,mihi,ſcilicet,per mediā perſonam pupilli.Ita habuiſtis in l.j.ſ.de vulg.ꝛ pupil.ꝛ ibi no.ꝛ ſic no.quod dictio mihi,
1 nil operatur.Et hoc†eſt vtile ad queſt.[b]quam vidi de facto,dicebant verba teſtamenti,ꝛ voluit quod ſi deceſſerit in pupillari etate bona ipſius teſtatoris deueniant in talem. Opp.ꝙ non erat pupillaris qꝛ teſtator dixit tantum de bonis ipſius teſtatoris,
* non de bonis ipſius pupilli,*ſed omnes doc.dixerūt contrariū,[c]
c qꝛ illa verba, bona ipſius teſtatoris, nihil operantur: ꝛ perinde eſt ac ſi non eſſent adiecta,ꝛ ſuccedetur pupillo in omnibus bonis teſtatoris,ꝛ pupilli:ꝛ illa verba nihil operātur,ſicut hic dicitur de dictione,mihi,quod tene menti.

ADDITIONES.

a POMA¶Qui filio.Amplia vt per Pau.de Caſtr.in l.precibꝰ. C.de impube,ꝛ ibi per Alexan.in l.pe.C.eo.tit.

b ALEX.¶Utile ad q.Uerba improprijantur vt valeat ſubſtitutio pupillaris.Idē de iure eſt dicendū,ſi teſtator appoſuiſſet verbum nō expreſſum,ſed tacitū,puta,ſi dixerit,ſi filius meus deceſſerit in pupillari etate,volo ꝙ bona mea vendant̃, ꝛ diſtribuant̃ inter pauperes Chriſti per cōmiſſarios meos,nā hic cōprehendit̃ ꝙ cōmiſſarij accipiant bona ꝓpria authoritate, ꝛ ſic cōprehēditur directa pupillaris,ſicut ſi dixiſſet ꝙ bona ipſius pupilli vēdant̃,per hic no.per Bar.iunctis his que ipſe voluit in l.Centurio,in ver.ſecūda prin.queſtio eſt,quando ſit,ꝛc.de vulga.ꝛ pupil. licet reperiam ꝙ Pet.de Anc.in cōſilijs ſuis videat̃ firmare contrarium eius quod hic dicit.Bar.ſed forte non bene.De hac q. habet̃ per Pau.de Caſt.in l.j.de vulg.ꝛ pupil.vide Bal.in l.precibus.de impub.Ang.in d.l.j.in prin.limitat iſtū §. duobus modis.Adde conſilium Pet.viij.ꝛ vide Bal.conſi.ccccxxxij.lib. iiij.

* CLAV.DE SEISS.¶Ipſius pupilli. Uide per Alex. in l.j. ſ.de vulgar.ꝛ pupil.

c ALEX.¶Dixerunt contrariū. No.pro iudice delegato reſeruante taxationem expenſarum,vt non ſibi,ſed deleganti competat taxatio.ꝛ vide Bar.in l.terminato.C.de fructibus,ꝛ lit.expen.

§.Quidam teſtamentum. No.ꝙ in teſtamēto in ſcriptis,dabitur ſecundum tab.in teſtamento nuncupato dabit̃ bo.poſ.ſecundum nuncupationem,vt hic,ꝛ habetis C.eo. l.ij.tamen ille qui petit bo.poſ.ſecundum nuncupationem.debet facere fidem de teſtamento patris:alias non admittit̃,vt ī.l.prox.

LEX IX.

1 ☞Subſtituto petenti particulam teſtamenti,illa debet dari, cum heredis inſtitutione.

Ut bonorum. Opp.ꝛ videt̃ ꝙ teſtamentum patris non ſit neceſſarium,l.ꝛ ſi contra.de vulga.ꝛ pupil.Glo.dicit. ab initio oportet quod pater faciat ſibi teſtamentum, vt valeat teſtamentum filij. Sed ſi teſtamentum patris expugnatur.diſtingue vt in glo. Ex
1 hoc habes,† ꝙ ſi aliquis petat particulam teſtamenti.vt ſubſtitutus pupillariter: tunc debet ſibi dari a notario cū heredis inſtitutione.Ratio,qꝛ ſubſtitutio ſine inſtitutiōe nō valet.De hoc per doc.in l.fi.C.de preci.Imp. offe.ꝛ l.argētarius. §.j.ſ.de eden.

LEX XI.

1 ☞L.qui duos,ſupra de rebus dub.habet etiam locum, quando deceſſerint diuerſis caſibus.

1 **Cum ex liberis.** Iſta eſt bona lex. no. ex hac lege,ꝙ†l.qui duos,in princ. ſ.de rebus dub.que loquit̃ quādo incertitudo de prioritate, ꝛ poſterioritate emanat propter caſum , qꝛ ambo deceſſerunt vno caſu,habet locum quando deceſſerunt diuerſis caſibus: ſi tamen alias incertitudo emanat in defectū conditionis, dic vt hic.¶Op.ꝙ iſta obſcuritas vitiet ſubſtitutionē,l.duo ſunt Titij.ſ.de teſta.tut.Sol.ibi emanat incertitudo circa perſonas eorū qui non ſunt inſtituti,hic circa perſonas eorum quibus eſt facta ſubſtitutio.¶Item op.ī.de ver.ob.l.continuus.§.illud.Sol.Illa magis cōcordat,qꝛ illud vt valeat ſtipulatio, hic vt valeat inſtitutio.¶Op.de l.ſi fuerit.ſ.d reb.dub.vbi eſt neceſſe ꝙ ſubſtitutio facta per iſta verba,qui ex liberis ꝛc.verificetur per vnum,nō per duos.Sol.Hic ſpeciale.qꝛ defunctus voluit,ꝙ in hereditate vltimi morientis inueniret hereditatē primi.dixi in l.qui duos.in prin.de reb.dub.¶Itē op.de l.eum qui.ſ.ad Tre. Solu.ibi in ſubſtitutione fideicōmiſſaria,hic in directa pupillari.Ratio fuit, qꝛ in hereditate vltimi voluit teſtator reperiri hereditatem primi:que ratio ceſſat in contrario.Dixi in d.l.qui duos.in prin.ſ.de reb.dub.¶Item op.de manu.teſt.l.cum ex pluribus.Sol.vt dixi in d.l.duo ſunt Titij.qꝛ eſt incertitudo perſonarum, quibus aliquid relinquitur,ſed hic inſtituti non ſunt incerti,licet ſit incerta mors pupillorum.

§.Filius. Querit gl.vtrum ſibi poſſit imputari,cur nō miſit procuratorem? Gl.dicit ꝙ nō allegat l.

Bart.ſecunda ſuper Infort. D d

ab hoſtibus.in pꝛin.ſ.ex quibus cau.maio.

1 ☞Capitis diminutio eſt de iure ciuili.
Teſtamentum tollitur ipſo iure capitis diminutione.
2 Teſtes quot requirantur ad pꝛobandum confirmationem teſta
menti,vt adiri poſſit hereditas.

a **§ Teſtamento.** [a] Hic eſt ſubtilis §.⁊ pꝛimo ponit
vnum dictum. Secundo eius limi
tationem. Tertio ponit aliud dictū, quod videtur ſimile pꝛimo.
Quarto aſſignat aliquas diſſimilitudines inter iſtud dictum ter
tium,⁊ pꝛimum.Secunda ibi plane.Tertia ibi,non ſecus. Quar
ta ibi,nec putauerit.⁊ bꝛeuiter h.d. Teſtamentū eius, qui ſe de
dit ad arrogandum,irritatur, niſi poſtquam factus fuit ſui iu
ris,noua voluntate appꝛobetur.Item teſtamentum pꝛimum tol
litur per ſecundum, niſi ſm poſtea incidat vt pꝛimū confirmet,qꝛ
tunc pꝛimum ad excipiendum tantum valebit.h.d. In tex.in fi.
ibi actoꝛi,id eſt,heredi ſcripto in ſecundo teſtamento opponatur
per heredem ſcriptum in pꝛimo poſſidentem , ⁊ conuentum. I
bi eſt matur, ſcilicet,ſi eſt ſcriptus in pꝛimo teſtamento , ⁊ tunc
poſſet contra eum opponere,non alias. ¶Quero, in pꝛima par
te,quare pꝛimum teſtamentum tollitur exceptione? Dicit gloſſ.
1 †qꝛ capitis diminutio eſt de iure pꝛetoꝛio,ideo non poteſt tollere
teſtamentum quod eſt de iure ciuili,ita dicebat Azo.Gl.inverb.
exceptione,repꝛehendit dicens,ꝙ capitis diminutio eſt de iure ci
uili,vt Inſti.de leg.agna tu.§.fi.⁊ edictum de capitis diminutio
ne poſitum in tit.de cap.diminu.non inducit exceptionem ſed re
ſtituit actionem capite minuto.Et gl.dicit exceptione doli, quia
per recentem voluntatem , non poteſt fieri quin arrogatio facta
tenuerit.Hec ſol.non eſt bona,quia in pꝛinc.huius §.non fuit a
liqua recens voluntas,ſed ſolum ſe dedit ad arrogandum. Qua
re dic,ꝙ dicit de exceptione doli,debet intelligi de exceptione fa
cti,ſeu intentionis,quia teſtamentum tollitur ipſo iure,l.j.§.exe
git.ſupꝛa eodem.⁊ ibi no.⁊ ſupꝛa de iniuſto teſta.l.j. Non obſtat
Inſti.qui. mo.teſt.infir.§.non tamen,vbi dicitur,quod non per
omnia irritatur.⁊ ſic tex.ibi dicit,non per omnia , quia poteſt ex
* noua voluntate confirmari,vt ibi.⁊ hic in ſecundo caſu:* qꝛ imo
ille §.hoc pꝛobat,quia cum confirmetur de iure pꝛetoꝛio, appa
ret quod de iure ciuili in totum erat reſciſſum. ¶Secundo que
ro,vtrum omnia que habent,qui dant ſe in arrogationem,in ar
2 rogatoꝛem tranſeant? De hoc Inſtit.de acqui.per arro. ¶†Cir
ca ſecundam partem quero,quot teſtes debent habere iſte litere,
b que confirmant iſtam voluntatem.Gl.dicit,quinqꝫ. [b] Idem not.
C.de codi.l.fi.⁊ no.in l.heredes palam.§.ſed ⁊ ſi noram.ſ. de teſt.
vbi videtur dicere quod ſufficiant duob. Dyn. ibi dicit ⁊ bene.
Quandoqꝫ adhibentur ad confirmandum voluntatem inuali
dam,⁊ tunc requiruntur quinqꝫ,vt hic. Quandoqꝫ adhibentur
ad declarandum voluntatem validam,⁊ tunc ſufficiunt duo , vt
ibi. Dices tu.Quomodo ex voluntate pꝛobata per quinqꝫ teſtes
poteſt deberi hereditas,cum ſeptem requirantur,l. hac conſultiſ
ſima.C.de teſt.⁊ l.cum tabule.ſ.eo.tit. Reſpond.ſufficit, quod in
pꝛimis tabulis confirmatis fuerint ſeptem. Ex illis enim pꝛimis
tabulis agitur,non ex ſecundis,⁊ hoc fit de iure pꝛetoꝛio per bo.
poſ.ſecundum tab.vt Inſt.quib.mo.teſt.infir.§ non tamen. Fa
3 cit l.cōficiuntur.§.ſi poſt.ſ.de codic.Erit †ergo hic caſus,in quo
bon.poſ.ſecundum tab.erit neceſſaria,cum de iure ciuili non poſ
ſit adiri.Alij caſus in quibus bon. poſ. eſt neceſſaria , notantur
per gl.⁊ plenius per docto. C. vnde legi.l.vltima. ¶Veniamus
ad ver.non ſecus.hic innuit.quod idem ſit quando ſecundum te
ſtamentum inciditur,vt reconualeſcat pꝛimum , ſic vt per recen
tem voluntatem pꝛima reconualeſcat:ſed hoc videtur cōtra ver.
nec putauerit.Dicit gl.in verb.non ſecus.inter hunc caſum,⁊ ſu
perioꝛem eſt diſſimilitudo,⁊ ſimilitudo,vt in glo.habes.Sed pꝛi
ma diſſimilitudo non eſt bona,qꝛ per arrogationem,tollitur ipſo
iure,ſicut per ſecundum teſtamentum,vt dixi ſ.Item dicit gl.eſt
diſſimilitudo in ſuſcitatione,⁊ in hoc dicit veritatem:vnde appa
ret ꝙ ſimilitudo eſt quo ad excipiendū,ſed quo ad agendū eſt diſ
ſimilitudo. ¶Op.ad verſ.nec putauerit:dicitur hic, ꝙ hic agit
de viribus exceptionis,non teſtamenti , ⁊ ſic innuit ꝙ pꝛimū per
ſecundum tollitur ope exceptionis.Contra in l.ſancimus.ſ.de te
ſtam.vbi tollitur ipſo iure.Dicit gl.hic non dicit,quod pꝛimum
tollatur ope exceptionis;ſed dicit,quod opponitur exceptio agē
ti ex ſecundo per ſcriptum in pꝛimo, ⁊ ſic refertur ad pꝛoximum.
Alij referunt ad pꝛimum quod non placet , qꝛ hec lec.non apta
tur ad pꝛincipium. ¶Item dicitur hic,quod agenti ex ſecundo,
opponatur exceptio doli.Contra videtur,quod per cancellatio
nem tollatur ſecundum ipſo iure, l.j.ſ. de his que in teſtamento
delentur.⁊ l.ſi ita ſit ſcriptum.ſ.de leg.j. Sol.vbi teſtamentū can
cellatur antequam ſit perfectum,tollitur ipſo iure. Si vero poſt
teſtamentum perfectum tunc non tollitur ipſo iure,vt hic, ⁊ no
ta.in l.j.ſ.de his que in teſtamento delentur. ¶Hic maun,quod
tantum ille,qui eſt ſcriptus in pꝛimo teſtamento, poteſt oppone
4 re exceptionem doli.Contra exceptio doli †ex parte opponentis
eſt in rem, l. ſecunda §. plane, infra de doli exceptione. Solut.
Quedam eſt exceptio doli deſcendens a dolo commiſſo in agēdo,
⁊ tunc loquitur lex contraria.Quedam eſt exceptio doli,deſcen
dens a dolo commiſſo in foꝛma agendi,⁊ tunc non eſt in rem, qꝛ
illa exceptio non competit vnifoꝛmiter cuilibet conuento. Nam
ſi conuentus eſt ſcriptus in teſtamento, cum habeat voluntatem
defuncti ſibi competit : ſed ſi conueniretur extraneus , tunc ſibi
non competit.Si committitur dolus in actione querenda, quia
vnifoꝛmiter committitur contra quemlibet quicunqꝫ cōuenitur,
haberet. ¶Dicitur hic, quod poſſideus habent exceptionem,
quero vtrum contra extraneum poſſeſſoꝛem habeat actionem?
Reſpon.non quia non reconualeſcit , vt detur actio contra ali
quem:ſed datur exceptio poſſidenti.no.gl.ſuper verbo reſuſcita
ri. ¶Quero,quid ſi nemo poſſideret,quis iſtoꝛum duoꝛum debe
ret poni in poſſeſſione ex edicto diui Adriani. Secundus non,qꝛ
tabule ſunt cancellate,⁊ illud edictum habet locum, quando te
ſtamentum non eſt vitiatum,nō cancellatum ⁊c.Sed ponetur in
poſſeſſione ſcriptus in pꝛimo,ſi habet teſtamentum nō vitiatum,
non cancellatum:quia habet potioꝛa iura,vt hic,⁊ pꝛefertur, vt.
5 d.l.edicto.de edi.diui. Adri tol. ¶ Vltimo hec l.facit †ad mate
riam,vtrum quis poſſit opponere de iure tertij? Et quidam tra
ctabant hic,vt do. Ray. Docto.tractant in l. cum ſeruum.C.de
ſeruis fugiti.Dixi plene in l.ij.§.j.de excep.rei iudica.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ §.Teſtamento. Vide Bal. in l.fin.in verſi. Pꝛimo
quero.⁊c.C.vnde legi.⁊ de intellectu huius §. vide etiam Bal.
in l.ſancimus.C.de teſtament.

* CLAVD.DE SEIS. ¶Et hic in ſecūdo caſu. Iſtud verū ꝙ re
quiritur noua voluntas.niſi in eo pꝛimo eſſent inſtituti venientes
ab inteſtato:tunc em̄ abſqꝫ noua volūtate ipſo iure pꝛetoꝛio ſunt
confirmati.tex.eſt in l.poſthumus.in fi.pꝛin.ſ.de iniuſt.rupt.de
clarat Bal.in l.fi.ver.tertius caſus.C.vnde legit. Itē ille qui capi
te minutus fuerat tempoꝛe quo efficitur ſui iuris nō poſſet teſta
ri:tunc enim ad confirmandū pupillarem ſubſtitutionem non re
quiritur noua voluntas:vt volunt Bar.⁊ doct.in l.ſi arrogatoꝛ.
ſ.de adop.⁊ in l.iij.§.j.ſ.de leg.iij.

b ALEX. ¶Glo.dicit,quinqꝫ. Adde Bald.in l.fi,in ver. Pꝛimo
quero.C.vnde legiti.

LEX XII.

1 ☞Heres certa demonſtratione demonſtratus ⁊ certus eſſe debz.

Vt ſcriptus. Ad hoc vt heres poſſit hanc
bonoꝛum poſſeſſionē agnoſce
re,requirit ꝙ ipſe certus ſit demōſtratus in teſtamen
to,⁊ ꝙ certa poꝛtio ſibi deferatur:alias ſecus. ¶Not.
1 †ꝙ heres debet demonſtrari certa demonſtratione.l.iubemus.C.
de teſta.⁊ l.hac conſultiſſima.C.qui teſta.fa.poſ. ¶Secūdo no.vt
valeat inſtitutio,debet eſſe certa poꝛtio inſtituti que ſibi deferat.
Opp.⁊ videtur ꝙ talis inſtitutio non valeat.l.ſi quis ita.de her.
inſti Sol.vt in gl.⁊ pꝛobatur hec ſol.in l.ij.ſ.de here.inſti.Sed ad
hanc ſolu.oppo.de hac l.ver.ꝙ ſi ita.vbi conditio de pꝛeſenti ſit
falſa,non vitiat.Sol. Ibi fuit conditio alternatiua, vna de pꝛeſen
ti , alia de futuro:vnde lꝫ conditio de pꝛeſenti ſit falſa : tamen
pꝛer illam de futuro non vitiatur. Itē videtur ꝙ defectus condi
tionis vitiet.l.ij.§.ſi ſub conditione.ſ.eo.⁊ de cond.inſti.per to.
Sol. Iſta conditio que pendet ex voluntate teſtatoꝛis,ſi non im
pletur,remanet teſtamentum validum.l.ij.ſ.de her.inſti.⁊ l.ſi qs
2 ita.eo.ti.Et erit †pꝛactica.ſi quis inſtituit aliquē in ea parte,qua
inſtituit in pꝛimo teſtamento,tunc iſte inſtitutus eſt bonoꝛū poſ
ſeſſoꝛ ex ſecundo teſtamēto liquidato per oſtēſionem pꝛimi ſicut
a dico in laudo,nam non agitur ex laudo,[a] qꝛ ex ſententia arbitri
non oꝛitur actio.l.j.C.de arbi. Item ſententia arbitri eſt quidam
contractus.l.idem Pomponius ſcribit,alias incipit , ſi de meis.
§.recepiſſe.ſ.de arbi.⁊ ſic agetur ex contractu compꝛomiſſi liqui
dato,⁊ declarato per laudum poſtea latum.

ADDITIO.

a ALEX. ¶Ex laudo. Vide qđ no. Bar.in l.j.C.de arbi.⁊ in l.ſo
cietatem.§.arbitroꝛū.in queſtio.an ex ſnīa arbitri oꝛiatur actio.
ſ.pꝛo ſocio.⁊ vide Bar.in ſuo conſi.incip.viſa conſtitutione.Ad
Bar.hic,vide etiam no.p eundem Bart.in l.ſi quis arbitratu.ſ.
de ver.obl.⁊ Cy.⁊ Bald.in l.fi.C.de contrahē.emp.⁊ in l.ſi qui ex
conſenſu.de epiſc.aud.⁊ Floꝛ.in repe.d.l.ſocietatem.§.arbitroꝛū.
pꝛo ſocio.⁊ Inn.⁊ An.in c.Quintauallis.de iureiu.⁊ in c.fi.eo.ti.
per gl. Io.and.⁊ adde ꝙ vt plurimū arbitramenta vocātur lau
da,vt per Bar.in d.conſi.inci.viſa conſtitutione,factū ſic narra
tur,viget in ciuitate Camerini.⁊ tene menti, ꝙ licet ex laudo non
oꝛiatur actio,oꝛitur tamen ex contractu compꝛomiſſi,qđ eſt not.

TIT